

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia,
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se returnează.
 (INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Dukas Nachf., Max. Augenthaler & Emerich Lesner, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelke Nachf., Anton Oppelke.
 În Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. În Hamburg: Karolyi & Liebmann.)
 PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tariful și învoială.
 RECLAME pe pagina a 8-a o serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U I L X I I .

GAZETA iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 8 franci.
 Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov:
 Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 80, etajul I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 194. Brașov, Joi 2 (14) Septembrie. 1899.

Se apropie desnodământul.

Se apropie momentul, care va decide asupra cestiunii, care ține în cea mai mare încordare toate cercurile politice din monarhia: decă instituțiunile dualismului mai pot funcționa, ori nu?

Conferențele, ce s'au ținut zilele acestea din nou în Viena și la cari a luat parte și ministrul președinte unguresc, sunt cea mai viuă dovadă despre situația foarte critică, în care se află dualismul în fața intransigenței opoziției germane din Austria, care, precum șcim, e decisă a zădărnici prin obstrucțiune și alegerea membrilor delegațiunii din partea parlamentului vienes. Numai înainte cu două zile fracțiunea Wolf-Schönerer a ținut o mare adunare populară în Leibnitz, unde s'a decis, ca Germanii să se opună alegerii delegațiunii austriace chiar și cu jertfura propriei vieți, și a cerut pentru restabilirea păcii nu numai cassarea cunoscutelor ordonanțe de limbă și deliberarea parlamentului asupra proiectelor pactului, ci și stabilirea pe cale legală a limbei germane, ca limbă a statului în Austria. Și această fracțiune extremă exercită încă și astăzi o influință mare asupra celorlalte partide germane.

Ministrul președinte unguresc Szell a știut s'o ducă cu vestita lui formulă așa departe ca să se împace cu paragraful 14 austriac în ce privește promulgarea legilor pactului. Nu l'a atins nici aceea, că guvernul austriac a exercitat însuși dreptul de budget al parlamentului, încesând dările și ordonând recrutarea pe baza paragrafului 14. Îndată-ce a fost vorba însă de instituțiunea delegațiunilor și de dreptul budgetar al acestora, d-l Szell s'a pus pe gânduri și a declarat, că nu poate admite, ca paragraful 14 să se estindă și asupra instituțiunii delegațiunilor, așa că în cas când guvernul Thun n'ar reuși a face, ca parlamentul să alégă delegațiunea austriacă conform legilor dualismului, budgetul comun să fiă aprobat tot pe baza amintitului paragraf. Guvernul unguresc pretinde, că numai cu conlucrarea delegațiunii austriace se poate stabili budgetul comun. Această delegațiune trebuie să fie aleasă de către Reichsrath.

În fața strimtorii, în care se află din nou guvernul Thun și în această cestiune, d-l Szell s'a învoit să-i mai lase puțin timp, amânându-se terminul delegațiunilor până în luna lui Noemvre. Ce va fi însă, decă nici până atunci contele Thun nu va isbuti a dobândi alegerea delegațiunii de către parlament?

Ungurii sunt de părere, că în cazul acesta guvernul Thun va trebui să se retragă, ne mai având alt expedient de a eși din încurcătură. În cercurile federaliste din Austria domnesce însă părerea, că în cele din urmă guvernul Thun, decă nu va pute restabili viața parlamentară, se va vedé constrins a-și lua

refugiul la o schimbare a constituției în sens federalist.

De-ocamdată tratările de aplanare a conflictelor, inițiate de br. Chlumecky, se continuă, și acum a pășit pe scenă și conducătorul partidei populare catolice Dr. Kathrein, care a fost chemat la palat în același scop.

Ce va eși din toate nu se știe. Se asigură numai, că președintele camerei Dr. Fuchs va conchiama pe șefii partidelor din parlament la o conferență, în care se se face o ultimă încercare de împăciuire.

Situațiunea e cu atât mai gravă, cu cât pe lângă obstrucțiunea, ce vor s'o facă Germanii față cu alegerea delegațiunii, mai ridică și guvernul Thun pretensiunea, ca deja în noul budget comun să se stabilească a cuotă mai mare pentru Ungaria.

E foarte firesc lucru, că în asemenea împrejurări ministrul-președinte Szell s'a întors dela Viena și de astă-dată fără de nici un rezultat.

Două scrisori ale d-lui Al. Mocsonyi.

În numărul său de azi „Tribuna” din Sibiu publică două scrisori interesante ale d-lui Dr. Alesandru Mocsonyi, în care acest distins bărbat politic al nostru își espune vederile sale asupra situațiunii actuale politice.

Cea dintâi se referă la situația partidului nostru național și este un răspuns, ce l'a dat d-l Al. Mocsonyi d-lui Dr. Ioan Rațiu la invitarea acestuia de-a lua parte la consfătuirea confidențială din Iunie a. c. Într-o convorbire, ce a avut-o zilele acestea c'un om de încredere al nimeiței foi acasă la moșia sa, d-l Mocsonyi a declarat, că vederile sale sunt cuprinse în această scrisoré și că nu se opune unei eventuale publicări a ei.

Dăm loc astăzi scrisorii privitor la importanta cestiune a atitudinii partidului, ér cealaltă scrisoré, prin care d-l Dr. Al. Mocsonyi răspunde redacțiunii unui diar din Budapesta, care i-a cerut părerea asupra pasivității Românilor, o vom publica în numărul de mâine.

1.

În introducerea scrisorii către Dr. Rațiu, d-l Al. Mocsonyi se scusă, că nu poate participa la conferența intimă din cauza stării sănătății sale, apoi continuă după cum urmază:

„Și de astă-dată cu adencă durere, dér și cu totă sinceritatea trebuie să mărturisesc, că după convingerea mea n'a sosit încă timpul pentru „sanarea relelor”, și decă astăzi încă în mod serios nici vorbă nu poate fi de-o „precisare a pașilor potrivitiți” spre acest scop. Ér ce privește „prevenirea pericolelor, ce amenință partidul național”, unicul paladiu în contra acestora poate fi — după convingerea mea cea mai firmă — numai și numai ținuta corectă a propriilor membri ai partidului național. Acea ținută clară și hotărâtă, după care fiă-care aderent sincer al partidului — fără a părăsi terenul legal-constituțional, baza luptei noastre naționale — privește în situațiunea critică de astăzi, de prima și de cea mai sacră a sa datorință a ține cu totă tăria sufletescă la dogma politică, în înțelesul căreia *partidul național* — deși de fapt împiedecat în libera sa mișcare prin cunoscutele ordinațiuni ministeriale anti-constituționale — *de jure sustă și astăzi în întreaga sa organizațiune neștirbită.*

„Decă acesta are să fiă dogma politică, care nici un aderent sincer al partidului național nu-o va contesta și nici un membru al partidului nu o poate contesta fără a căde în eresie politică; decă mai departe luăm în considerare de-o parte, că desvoltarea unei activități politice a partidului și funcționarea organelor sale în butul ordinațiunilor ministeriale — deși fără basă legală și anticonstituționale — este o simplă imposibilitate, ér de altă parte, că ori-ce încercare de acțiunî politică, cu desconsiderarea formelor recerute de organizațiunea partidului nu pot produce — după tristele experiențe din trecut — alt efect, decât tot atâtea lovituri contra ordinei de drept a propriei noastre organizațiunii politice; — scurt — decă nu voim a comite un act de sinucidere politică, nu voim a distruge noi însine partidul nostru național: — atunci urmază de sine că, — până când durează starea acesta excepțională, anticonstituțională, — noi de-o parte avem să ne ferim de ori-ce svicoliri neputincioase și nedemne de-o luptă bărbătescă, ér de altă parte avem să *sustinem cu totă tăria sufletescă*, prin rezistență pasivă, *bazele de drept ale partidului național*, stând fiă-care: președintele, comitetul, delegații și fiă-care membru singuratic al partidului la postul său, resolut a nu-l părăsi sub nici o împrejurare, a nu se mișca din loc, cum un regiment comandat la un post espus stă nemisecat sub ploia glonțelor, până când pozițiunea periclitată și atacată — *libertatea de acțiune a partidului* — va fi revindicată și salvată.

Cei-ce identifică această politică cu politica resignațiunii, care face pendentă lupta națională dela grația contrariilor noștri politici, dovedesc prin acesta numai: séu că nu știu ce este și ce însemneză în luptele politice ale popórelor *rezistența pasivă*, séu că nici astăzi încă nu sunt în curat asupra situațiunii noastre critice. Și în adevér ar fi timpul deja, ca să fim odată pe deplin în curat în privința acesta asupra unui punct cardinal în lupta noastră națională: asupra măsurii puterilor noastre și a aceleia a contrariilor noștri.

Să fim odată pe deplin în curat despre aceea, că noi puterei de stat nu-i putem opune nici o *rezistență activă*, din contră *nică puterea de stat nu poate să frângă rezistența noastră pasivă — decă suntem bărbăți.*

Puterea de stat ne poate opri a păși înainte, dér nu ne poate sili a da îndrét. Cu un cuvént: puterea de stat poate să împedecé întregul organism al partidului național în libera sa mișcare, *dér nu există putere pământescă, care ar fi în stare să distrugă organismul partidului nostru — fără de noi.*

Astăzi decă parola luptei noastre naționale are să fiă: *restitutio in integrum.*

Unica armă ne este: *rezistența pasivă.*

Și unic corecta ținută este: a nu părăsi nici cât un fir de pěr te-

renul legal, dér a *sustiné cu totă tăria sufletescă bazele de drept ale organizațiunii noastre politice, ale partidului național.*

Căci fără organizare politică nu se face luptă politică, și fără partidul național nu se face politică națională.

ÉR partidul național va susta până atunci, până când el va trăi în inimile noastre.

A ne lăpéda decă în aceste momente supreme de bazele de drept ale organizațiunii noastre politice ar însemna, că noi însine am desevirși — fiă din nepricepere, fiă din lașitate — *opera de nimicire a partidului național*, opera de nimicire, ce contrarii noștri politici cu totă puterea de stat, ce o au în mâinile lor, n'ar puté să o desevirșescă.

Astfel judec eu starea de *ex-lex*, ce ni-s'a impus prin ordinațiunile ministeriale anticonstituționale, și astfel am judecat-o dela începutul ei. De aceea m'am opus fiă-cărei încercări, ce se ivise din sinul partidului național în direcțiune de a ne abate dela bazele de drept ale organizațiunii noastre politice. Dér tot-odată am trebuit să fac și trista experiență, că vederile mele n'au avut destul pond, spre a împedeca greșelile făcute. Póte-că nici astăzi nu voi fi mai fericit: țin însă de datorința mea a spune în momente decisive părerile mele cu totă francheța și fără privire la aceea: că ore de sunt populare, séu ba? O fac acesta spre liniștirea consciinței mele. Astfel am făcut-o și de altă-dată, ér domniile-vóstre veți decide: că ore le primiți, séu ba.

Birchiș, 12 Iunie 1899.

Cu distinsă stimă:

Ales. Mocsonyi.

Situația în Austria.

Am semnalat ieri, că ministrul-președinte ungar Coloman Szell a fost primit luni într-o lungă audiență de Maj. Sa. Îndată după audiență Szell a conferit lung timp cu ministrul de esterne contele Goluchowski și cu ministrul de finanțe comun Kalay. După sciri sosite din Viena, călătoria ministrului Szell stă în strinsă legătură cu cestiunea convocării delegațiunilor.

Într-aceea se face pași serioși, ca Cehii și Germanii să fiă cumva domoliți și împăcați, căci numai astfel se poate spera la o lucrare fructiferă a parlamentului din Viena. În scopul acesta monarchul a primit, tot alaltăieri, într-o lungă audiență pe președintele partidei catolice Kathrein, care a raportat Maj. Sale asupra situațiunii.

Kathrein a fost la monarchul a doua zi după conferența partidei catolice, de Duminecă. Nu se știe pozitiv, ce s'a petrecut în aceea conferență, dér se asigură, că partida n'ar voi de loc să primescă rolul de mijlocitoare pentru o acțiune de împăciuire. Ea a luat la cunoștință, că unul dintre membrii ei distinși, președintele parlamentului Dr. Fuchs, va încerca aplanarea divergențelor, și ca președintele parlamentului va apela zilele viitoare la toate partidele și fracțiunile să se întrunescă la o conferență comună, unde cu concursul tuturor factorilor parlamentari, să se stabi-

escă modalitățile de a face parlamentul capabil de lucrare.

Mulți nu prevestesc nici un succes lui Fuchs. Președinții cluburilor din majoritate aprobă pașul acesta, însă e foarte probabil, ca încercarea lui va suferi naufragiu în urma opoziției Germanilor. Germanii radicali și socialiștii cer adecă necondiționata retragere a ordonanțelor de limbă și dimisionarea guvernului. Asta s'a vădit și din discursul, ce l'a ținut în Leibnitz Dr. Wolf, care și-a înscris pe stindard cea mai extremă luptă în contra guvernului, dîcînd între altele, că el și aderenții săi vor împiedeca cu ori-ce preț alegerea delegațiunii cât timp guvernul va susține ordonanțele de limbă.

Alaltăieri după amiazi consiliul de miniștrii austriac s'a ocupat și el cu situațiunea. Cercurile apropiate de guvern țin la aceea, ca în toate împrejurările contele Thun să se prezente în parlament, ori va succeda aplanarea conflictelor dintre Cehi și Germani, ori nu, și cu toate amenințările Germanilor radicali, cari dîc, că de se va prezenta Thun înaintea parlamentului, îl vor insulta în faptă.

În tot cazul, viitorul apropiat în Austria promite a fi foarte critic și furtunos.

Liga pangermană.

Nu mai de curînd liga pangermană, („Alldeutscher Verband“) a ținut o adunare generală în Hamburg. Cu această ocaziune profesorul Dr. Ernest Hasse, membru al parlamentului german, a ținut un discurs interesant, arătînd care sunt adevăratele născuțe ale amintitei lige.

În introducerea vorbirii sale profesorul Hasse constată, că liga pangermană face progrese, dîcînd încă nu cuprinde totalitatea poporului german cu aceeași cordialitate, cum este de sine înțelesă la alte popoare. Cercurile chemate a cultiva comuniunea de stat sunt reci față cu accentuarea comuniunii naționale, ceea-ce de alt-mintrelea e ușor de înțeles. Mai puțin e de înțeles această recelă la aceia, cari nu au nici o răspundere pentru afacerile statului și nu sunt împedecați prin nici o altă datoriă a manifesta sentimentul de solidaritate al tuturor fiilor poporului german. Desvoltarea imperiului german într'un stat național progresază încă și acum încet din cauza indiferenței unei părți mari a populațiunii și din lipsa de energie și statornicie a guvernelor diferitelor state federale. În Alsația-Lorena încă tot mai domnesce părerea, că e folositor a avé considerația față de părțile populațiunii încă rezistente. În regatul Prusiei vedem, că guvernul pe de o parte ia măsuri îmbucurătoare, de altă parte vedem, dîcînd Dr. Hasse, că în provinciile ostice măsurile bune se paralizează prin considerațiunii formaliste și prin nedibăciă birocratică. Și adîc încă ne temem, că organismul de stat prusian, cu totă chemarea sa germană, va contribui, deși fără voie la polonizare. În cercuri estinse și politicesce cultivate ale poporului german, încă tot se combat postulatele noastre pangermane, fiind-că aceste cercuri în formalismul lor nu voesc să înțelgă, că un pangerman pe de o parte poate pretinde închegarea imperiului german într'un stat național, și prin această stavilirea progresului național al vestirilor negermane ale populațiunii, și pe de altă parte susținerea germanismului în afară de granițele imperiului nostru și acolo, unde Germanii după număr sunt în minoritate.

După acestea Dr. Hasse continuă astfel:

„Noi considerăm de o ofensă a poporului german faptul, de-al compara cu Cehii, Slovenii și Maghiarii. Pentru noi nu e vorba de apretieri etnografice, ci simplu de cestiunea, decă poporul german e îndreptățit să și continue mai departe și nu lupta pentru existență și decă capacitatea sa spre așa-ceva și-a manifestat-o și în statele, în cari trăiesce.

În punctul acesta ar fi foarte ridicol a contesta faptul, că imperiul german a fost creat de poporul german și nu prin Poloni, Daneși, Franceși și alte fracțiuni de

popoare, ce locuesc în el. Aceste părți străine constitutive trebuie deci să se mulțămescă cu rolul politic, ce-l oferă Franța Italianilor, Bretonilor și Valonilor săi, și Britania Irlandesilor. Pe de altă parte nu numai Țările de jos și Helveția, ci și Austria și Ungaria politicesc și culturalicesc sunt formațiuni germane, și chiar și despre provinciile rusesce de lângă marea ostică se poate afirma lucrul acesta. Este așa-dără o nedreptate istorică, politică și culturală, decă pretindem, ca acolo să se conserve drepturile bine meritate ale Germanilor?

Noi considerăm drept aceea de o datorință și un bun drept al Germanilor din imperiu, să și ridice puternic glasul contra asupririlor sistematice, ce au să îndure frații noștrii, Germanii din imperiul vecin, cu care se dîc, că suntem și până în ziua de adîc aliați. Noi protestăm contra unei astfel de alianțe, care nu ne folosesc nimic, și care ușurează aliatului purtarea unei politicie antigermane. Noi protestăm și contra atitudinii unor pretinși bărbați de stat, cari au cercat în câte-va diare de frunte germane să permută rolurile, și au cutezat, să admonizeze și dojenescă imperiul german, întrucât privește fidelitatea confederaților, dînd chiar sfatul să li-se mai dea peste degeta acelor, cari umblă să conturbe pacea și buna înțelegere prin ideile lor pangermane. Și tocmai aceste înapoiate vederi ale ex-bărbaților de stat sunt un puternic document pentru indispensabila necesitate a reuniunii pangermane.

În ceea-ce privește guvernul nostru imperial, noi nu pretindem delă el să se identifice cu enunțațiunile reuniunii pangermane în cestiunea Germanilor austriaci. Și noi înțelegem și rezerva lui; dîc pretindem, ca în alegerea între considerațiunile față de guvernul străin și raporturi dinastice, și între considerațiunii nouă basate pe manifestațiunile naturale și sănătoase ale poporului, să nu se depărteze prea departe de viguroasele rădăcini ale propriei lui forțe. Acesta are valoare nu numai pentru Austria și Ungaria, ci peste tot unde Germanii se luptă pentru existența lor.

Dr. Hasse arată mai departe, că liga germană tot-déuna a stărut în favorul Germanilor din Africa de sud, și regretă politica guvernului german, care i-a lăsat pe mâna brutalilor veri anglo-saxoni. Și față cu convențiunea germano-inglesă, liga s'a purtat rezervată, până ce nu se vor vedea efectele ei. Încercările guvernului german de a înlocui tripla alianță, ce se clatină prin altă grupare a puterilor continentale europene, a întâmpinat aprobare din partea ligei pangermane. Convinsă și ea, că viitorul marilor popoare va atârna delă politica lor maritimă, liga a susținut pretensiunile pentru înmulțirea marinei germane. Și în alte cestiuni economice de colonizare, comunicațiune etc., ea a fost condusă numai de îngrijirea de viitorul germanismului; și față de cele ce se petrec în Asia, ea dorește, ca Germania să și capete și ea partea sa cuvenită la împărțirea ei.

Acesta este mersul ideilor discursului amintit, ce ne înfățișează născuțele ligei germane, care am puté dîc, cultivă aspirațiunile cele mai extreme ale șovinismului.

Dreyfus.

Nu se va trece curînd la ordinea zilei peste acest nume. Revisuirea s'a făcut, sentința s'a adus și se credea, că afacerea odiosă Dreyfus va fi pusă pe veci la dosar, Franția scăpînd de ea, ca de o ciomă.

Dîc nu este așa. În o parte a presei europene afacerea Dreyfus pare a și primi alimentare nouă tocmai prin sentința delă Rennes, de vreme-ce jidovimea a făcut din cauza unui om, cauza sa mare generală. Cine s'ar mai puté îndoi adîc despre acesta? De aici vine, că presa filosemită dă imbold și și pune în lucrare toate forțele, ca comedia să și se reia delă început. Cel puțin așa ne putem esplica cuvintele lui Mathieu Dreyfus, fratele osînditului căpitan, care a dîc după publicarea sentinței: „Nu ne vom

liniști, până când numele nostru nu va fi reabilitat. Mă tem însă, că fratele meu nu va ajunge ceea dî, deore-ce el e cu desăvîrșire sdrobotat“.

Este la tot cazul interesant a-se vedé, cum presa jidano-maghiară agită cauza lui Dreyfus. Aprópe toate diarele unguresce își umplu colónele cu fel de fel de espectoratiuni la adresa Franceiei, a tribunalului și a generalilor franceși, cari au figurat, ca martori în proces. Terminii de „lasi, nerușinați, murdari, mișei, călai“ etc. etc. sunt dór cei mai blâzi. Ba Jidano-maghiarii delă presa acesta s'au „scandalizat“ și „revoltat“ așa de tare, încât amenință espositiția din Paris cu neparticipare, și vestesc *urbi et orbi*, că capitulul rom. cat. din Strigón și-a retras obiectele anunțate pentru espositiția. Scirea acesta însă are nenorocirea de-a fi o curată minciună, căci după cum cetim într'o fôie din Pesta, numitul capitul a hotărît de-ja de mult se nu trimită la espositiția din Paris obiectele sale de preț, și acesta se motivează cu jaful ce l'au făcut socialiștii filosemiți în biserica St. Iosif din Paris cu ocazia turburărilor din săptămânile trecute, și nici decum după condamnarea lui Dreyfus.

Tot ca efect al agitațiilor presei filosemite, înregistram, că socialiștii din Bruxella au ținut meetinguri în contra Franceiei; apoi la Triest, ba chiar și în New-York, și unii Jidan proprietari de isvóre de pécură din Lemberg, i-a trăsuit prin cap ideia bizară, de-a da afară din serviciu și din lucru pe toți muncitorii franceși.

Nu-i vorba, au fost și contra demonstrații, pôte încă mai numeroase.

Ca ceva mai nou însemnăm, că consiliul de război a semnat un recurs, care tinde a evita degradarea lui Dreyfus, fapt, care a atins plăcut pe osîndit, dîndu-i speranțe bune. O parte a presei parisiene apellază la președintele republicei, ca în vederea circumstanțelor atenuante accentuate în sentință, să grațieze pe Dreyfus. Se și vorbește mult, că în decursul viitórei săptămâni Dreyfus va fi grațiat, pentru-ca pe calea acesta afacerea lui să și se desăvîrșire înmormântată.

Vom vedé.

Revistă externă.

Schimbarea politiceii franceze.

Țiarul „Post“ din Berlin publică un foarte important articol esit din pana unei persoane însemnate, care tratéază despre noua și evidentă orientare a politiceii franceze în Orient. Autorul articolului spune, că această nouă orientare se datoresce în special ambasadorului franceș la Constantinopol, Constans, care crede, că tot interesul actual al Franceiei nu residă într'atât în susținerea politiceii orientale a Rusiei, pe cât residă într'o înțelegere comună cu Germania. Acestă schimbare a politiceii franceze se datoresce, natural, sporului de autoritate și de influență al Germaniei în Orient, dîc pe lângă acesta se datoresce această nouă orientare și faptului recunoscut astăzi, că nu mai este posibil de-a merge alături cu Rusia în extremul Orient. Din sorginte sigură se scie, că cu ocaziunea voiajului lui Delcassé la Petersburg, s'au ținut conferențe între el și cancelarul rus asupra acestei cestiuni. Contans pe de altă parte, ar fi atras atențiunea lui de Nelidov, ambasadorul rus la Constantinopol, asupra faptului, că Franția nu mai pôte urmări politica sa fantesistă în cestiunea Orientului, din cauza alianței sale cu Rusia. Țiarul „Post“ aprobă în total această nouă orientare politică a Franceiei și sfătuesce guvernul să aibă în Orient o politică paralelă cu aceea a Rusiei.

Procesul din Belgrad. Lună s'a continuat pertractarea. Sunt ascultați patru martori printre care Milan Jevic, institutor la școala din Kamenovo spune, că au auzit pe Pașic spunînd în prezența a doi țărani în parcul Pojarevat: „Nu vă îngrijiiți; în curînd va avé loc în Serbia un eveniment important. Salutați pe ómenii noștri și să le spuneți să și gata“. — Pașic negă și spune, că n'a fost în parcul Pojarevat. —

Acusatorul Stojan Protic face lungi teorii cu privire la impositele statului și la obligațiunea de-a-le plăti. Declară, că guvernul nu pôte face un proces criminal în contra acelor, cari refuză să plătescă impositele lor. Refusul de-a plăti impositele, nu constituie un act de înaltă trădare. Protic declară în urmă, că nu cunósce pe atentator, se miră, că se vede amestecat într'un proces de înaltă trădare și implicat în câte-va articole de diare și broșuri revoluționare. Condamnáriile sale anterióre nu constituie adî o probă în contra lui. — Acusatorul Stanojevic, tipograf, declară, că a fost condamnat pentru participare la răscoala delă 1883 și în urmă grațiat de către Milan. N'are pentru-ce să lucreze pe sub ascuns în contra lui, ci din contra îi este foarte recunosctor. Stanojevic respinge toate acușatiunile îndreptate în contra sa și contestă depozitiunea lui Kressovic, pe care nu-l cunósce și adaogă, că este mincinos.

În ședința de după amiazi Djuric a fost interogat; el recunosce, că a scris scrisori ofensátore pentru regele Milan. Djuric protestă pentru iubirea lui către dinastie și țără. Negă, că ar fi voit răsturnarea Obrenovicilor. Combate depozitiunea lui Kressovic și a martorului Radovilic, care spune, că Djuric l'a invitat în 1890 să angajeze pe Garașanin să arboreze un alt drapel.

SCRIRILE DILEI.

— 1 (13) Septemvre.

Deportațiunea copiilor slovaci. Fișpanul comitatului Trencin a cerut ajutorul ministrului unguresc de interne pentru a deporta încă 103 copii slovaci în familii și regiuni curat unguresce, pentru a-i maghiarisa. Fișpanii s'au și pus în mișcare, stărînd pe lângă locuitorii maghiari mai cu dare de mână să primescă câte-un copil în familiile lor. Țic maghiarizatorii, că încercările, ce s'au mai făcut în cestiunea acesta, au avut succes. După colera din 1873, au fost duși în ținuturi unguresce 494 copii slovaci orfanți, cari toți au devenit Maghiari. În 1887 au mai fost duși în „Alföld“ 191 copii slovaci. Așa sciu „patrioții“ să și arate umanitatea și milostenia față cu nenorociții copii orfanți ai Slovacilor. Profită de nenorocirea lor, spre a-i despoia de naționalitate în schimbul unei bucăți de pâine.

Colonizarea Sécunilor. Foile unguresce aduc scirea, că deputații ardeleni ai camerei ungare ar fi pornit o mișcare cu scopul, ca să cêră delă guvern să continue opera colonizării începute în unele părți ale Ardealului, în special să cêră, ca să colonizeze familiile sécunesce.

Lugoșenii în T.-Severin. Societatea corală a Românilor din Lugoș, dînd un concert săptămîna trecută în Orșova, cu ocazia adunării generale a societății învătătorilor români din Banat, a făcut o excursiune de plăcere la T.-Severin. Severinienii au făcut o primire entusiastică și patiotică Lugoșenilor. La gară se afla o mulțime de lume în cap cu d-l primar A. Anastasiu; toți purtau la butonieră cocarde tricolore. Musica militară a întonat imnul național, și societățile corale din localitate „Doina“, „Frohsinn“ a Germanilor și „Jugovic“ a Sêrbilor au acompaniat acordurile muziceii militare. Lumea s'a dus la biserică, unde s'a oficiat un Te-Deum. D-l T. D. Costescu, harnicul director al liceului, a dat un banchet în sala festivă a liceului, în onórea Lugoșenilor. S'au ridicat mai multe toasturi însuflețite. Sêra la órele 9 s'a dat un concert în frumosul parc al orașului, decorat și iluminat în mod artistic de către d-l inginer comunal Lepri. Întregul oraș se afla în grădină, ca să asculte pe bravii Lugoșeni.

Concertal d-sorei Gärtner. Pentru sêra de 27 Septemvre ni-se anunță un distins concert, ce-l va da mult apreciată și celebra virtuosă în cello d-ra *Leontina Gärtner*, tînêra noastră concetățenă venind delă New-York, și care atît în orașele mari din

America, cât și în Europa a secerat laudele și admirația lumii musicale, câștigându-și astfel un renume însemnat ca artistă, după cum serie și marele compositor și critic din Lipsca d-l prof. Bernhard Vogel: „D-ra Gärtner nu numai că se distinge printr-o tehnică sigură, dezvoltată cu multă fineță și îngrijire, d-er e deja pe calea cea sigură de a-și câștiga cei dintâi lauri, ca cea mai mare măiestră în cello, punând în umbră pe toate celelalte colege ale ei, prin puterea tonului ei bine rotundit, prin căldura predării ei de nuanse, și este cea mai demnă preotă chîmătată de Dumnezeu pe altarul celei mai frumoase arte“. Astfel concertul de Mercuri 27 Sept. st. n. promite a fi unul din cele mai strălucite. D-ra Ida Hiemesch (Sopran), d-na Lassel (Piano) și d-l Stener (bariton) își vor da benevolul concurs. — Bilete se pot căpăta la librăria Hiemesch și s-era la cassă.

La expoziția alimentară din Viena, ce se va deschide la 15 Septembrie, mai mulți comercianți de pește din acel oraș cari exportă cantități mari de pește din România, au hotărît să facă pe spele lor un pavilion special pentru peștele din România. Pe lângă acest pavilion special va fi și hală de gustare, unde publicul va pute gusta peștele românesc gătit în diferite feluri. Scopul acestor comercianți este, de a populariza cât mai mult peștele românesc și a-l introduce în consumația în Viena și totă Austria. Ei vor prin această să nimicească concurența peștelui de mare, adus de Societatea pe acțiuni din Nordemhan de lângă Breme. În capul acestui consorțiu este d-nul I. Hoffbann, mare comerciant de pește din Viena. Acesta a sosit în București pentru a lua măsuri de aprovizionare regulată pentru tot timpul expoziției cu pește românesc și pentru a se înțelege în această privință cu administrația pescăriei statului.

Oficieri otrăviți. Corpul ofiteresc al regimentului 37 de infanterie, care tocmai acum își ține exercițiile sale de arme pe teritoriul comitatelor Bihor și Arad, era cât p'aci să îndure o mare nenorocire. Trezindu-se printr-o pădure, oficerii noștri observară acolo multime de bureți frumoși și ordonară bucătarului să le gătească bureți. După ce bucătarul declară, că el se pricepe bine la alegerea bureților la prânz le găti oficerilor bureți. Abia se depărțară însă dela masă și cu toții căpătară o grea durere de cap și grătă la stomac. Erau 44 de oficeri, cărora nici medicii militari nu le puteau ajuta, dorece și ei mâncaseră bureți și li-se făcuse rău. Feciorii de rând le săriră în ajutor, fugind repede în comuna apropiată pentru a-le aduce anumite medicamente. Astfel oficerii scăpară de pericol, mai mulți însă dintre ei zăcură câte două zile.

Băile dela Borsec. După o scire a foilor ungurești din Clușă, consulul austro-ungar din Africa, împreună cu un soț al său, are de gând să ia băile dela Borsec în întreprindere pe timp de 50 de ani. Se dăce, că el ar voi să investească un capital de două milioane în aceste băi, construind și o linie ferată, ér după 50 de ani băile împreună cu toate investițiunile s'ar înapoia comunei. Amintitul consul se dăce, că e de nascere din Reghinul-săseso și că averea și-a câștigat-o în străinătate.

Țarul și Țarina sunt așteptați într-o vizită la curtea din Darmstadt în ziua de 20 Septembrie. Până ce timpul va permite, părechea imperială va locui în acutula rezidență de vară a marelui duce, castelul de vânătoare Wolfsgarten, care se află între Darmstadt și Frankfurt. Mai târziu, Țarul și Țarina se vor muta în noul palat de aci, unde vor sta probabil până la sfârșitul lui Octomvrie. Nu s'a fixat încă ziua, în care se va sfinți capela rusă, ce s'a clădit acolo pe Mathildenhöhe, deorece decorațiunea interioară încă nu este gata. Tote icoanele și toate vasele sfinte, candelarele și policandrele de aur și argint, pe cari le-au adus împăratul Rusiei, sunt păstrate aci în camera tesaurului ducal.

Venitul pescăriilor din Dobrogea, secția 6, în timpul celor dintâi 4 luni ale anului financiar 1898—1899, adevă de la 1 Aprilie până la 31 Iulie, a fost de 183.618 lei și 35 bani. În perioada corespunzătoare din anul trecut venitul acelor bălți a fost de 152,332 lei și 35 bani. În anul acesta se observă deci un excedent de 21,284 lei, asupra perioadei corespunzătoare din anul trecut.

O luptă pe Dunăre. Sâmbăta nisee ceamuri conduse de Sârbi circulau între cele două maluri, ale Dunărei, în dreptul Brăilei, cu scop de a transporta vite din baltă în oraș. Pe când se aflau cam spre mijlocul Dunărei, ceamul d-lui Petrovici, condus de Sârbul Nicolau, se întâlnește cu un alt ceam al d-lui Ghenciu, și condus de cătră un Turc. Vasul acestuia din urmă cu numele „Vranceanu“ era văpsit chiar în ziua aceea, deci conducătorul atrase atențiunea celuilalt din vasul lui Petrovici, ca să nu se apropie. Nicolau însă nu ținu s-ămă de acest avertisment, ci pentru a trece mai departe, înfipse o cange în vasul Vranceanu, făcându-și astfel vânt. Cei din vasul Vranceanu se revoltară, și scos-eră și ei cângile lovind în vasul vecin. Un cumplit războiu naval încep-ă atunci. La un moment dat, unul dintre Turcii vasului Vranceanu fu lovit de o cange dușmană, și se prăbuși în fundul vasului. Acest fapt întărită mai mult pe insoțitorii săi și sărind cu toții în vasul celălalt, încep-ă o luptă piept la piept. Atunci câte unul din armatele beligerante cădură, din nebagare de s-ămă de sigur, în apă. Fața cu această întâmplare, lupta încetă la moment. Sentimentul iubirei apropielii se dezvoltă într-nsii, ca prin farmec, luptătorii se împăcară instantaneu, se aruncară cu toții în Dunăre și scapară viața tovarășilor lor. Cel rănit a fost trimis la spitalul comunal din Brăila.

Petrecere în Bran. Inteligența română din Bran va aranja în 8 (20) Sept. c. în sala cea mare a edificiului comunal de-acolo o petrecere cu dans, al căreia venit va fi destinat pentru școala centrală din Bran. Prețul de intrare la bunăvoința publicului. Suprasolvirile și oferte se vor chita pe cale publică.

Ciuma. Din Constantinopol se telegrafază, că vasul francez „Saneteur“ venind din Egipt a debarcat alaltăeri la Smirna 69 persoane, printre cari un tînăr grec bolnav, care prezintă toate simptomele cumei. Tînărul grec a murit la Beyruth. S'au luat cele mai severe măsuri. — După sciri sosite din Rusia, în orașul Kolsbovka din guvernul Astrachan, unde se localizase ciuma, situația s'a ameliorat cu totul și pare că b-ola s'a stins, în urma măsurilor luate. — Consiliul român de miniștri a votat suma de 40,000 lei pentru acoperirea cheltuelilor necesare pentru apărarea țării de invasiunea cumei. Acest fond va servi pentru luarea măsurilor sanitare pe totă frontiera țării, fiă pe apă, fiă pe uscat. Aceste măsuri s'au luat și în urma progreselor, pe care le face ciuma în Portugalia.

O statuă a lui Franklin în Paris. Cetățenii din Filadelfia s'au hotărît să dăruiescă Parisului o statuă a lui Franklin, produsă după aceea ce s'a inaugurat de curând în capitala Pensylvaniei. Ea va fi așezată la Passy în amintirea șederei acolo a lui Franklin, când a venit să reprezente țera lui, printre Francesi. Un comitet compus din notabilitățile orașului, s'a constituit pentru a supraveghia lucrările, așa încât statuă să fi așezată în Paris înainte de închiderea expozițiunei.

Un urmaș al lui Mohamed. În Zanzibar trăiesc de present o persoană din cele mai interesante. Respectivul se numește Aga Chan, și e considerat de urmaș direct al fiicei lui Mohamed, și ca atare adorat ca un fel de deu din partea sectei mohamedane așa numită Chojas. O afuență considerabilă de adoratori încunjură pe urmașul profetului și daruri peste daruri se grămădesc la picioarele lui. Aga Chan s'a reîntors acum de curând din Europa și are de gând să viziteze cât de curând și pe aderenții săi din Africa ostică. Aga e încă foarte tînăr și vorbește perfect englezesc și franțuzesc, și din cauza popularității sale e peste tot întâmpinat cu multă prevenire din partea Englesilor.

Scrisuri fonciare de 5% Albina se capătă la Filiala „Albina“ Brașov.

Eforiile în Macedonia.

D-l Ioan G. Murnu, paroch macedonmân în Budapesta, publică în „Timpul“ din Bucuresci un articol în ceștiunea macedonă. D-l Murnu scote în relief în articolul său marea importanță, ce o au și trebuie să o aibă eforiile școlare în Macedonia. Etă ce dăce despre această vechiă instituțiune macedonă:

Un câștig enorm este menținerea formei administrative de veacuri esistentă la Macedo-Român: Eforia. Pentru a înțelege importanța acestui sistem în propaganda națională din Macedonia, trebuie să cunoșcem bine organizația socială a patrioților noștri. Pătura, ce formează elementul macedo-român, nu e nici aristocratică, în înțelesul strins al cuvântului, nici țărănescă: e un fel de burghezie. Când dăcem poporul macedo-român, se nu ne închipuim ceva analog cu populația rurală din România. El e un popor materialmente independent și cu destulă cultură elementară, și de aceea nu l'putem conduce, decât numai luminându-l și convingându-l pe baza principiilor. Din firă conservativ, el nu rupe ușor cu trecutul și nu te urmează, decât pe calea paucică și a înfrățirii. Ca să-l câștigim, trebuie mai întâi să-i dovedesc dreptatea cauzei, pe care o aperi, precum și mai ales superioritatea rezultatelor ei practice față de cauza panielistă. Acesta explică de ce până acum, siluindu-i credințele și conștiința, nu l'am putut atrage la școala română. Din fire, poporul acesta își are reprezentanții săi, de d-nsul aleși, în fiecare comună: aceștia de obicei compun Eforia, singura autoritate administrativă până acum a școlei, precum Epitropia e aceea a bisericei macedo-române. Desființarea Eforiei este suprimarea raporturilor dintre popor și școală, și deci înstrăinarea sa dela lupta națională.

În starea această au fost menținute școlile și bisericile multă vreme, și de aceea, în mare parte, au rămas fără r-ode și adese ori pustii în mijlocul populației române. Lesne prin urmare pricepe ori-cine, de ce dispozițiile, ce se iau și în această privință, ne umplu inima de bucurie; respectându-se reprezentarea poporului în mișcarea culturală, ori care ar fi atribuțiunile ei pe lângă școală, se respectă tradițiunea, care e sfântă Macedo-Românului. Independent de aceasta, controlul poporului prin Eforii se p-ote considera, ca salutar dintr'un alt punct de vedere: religiozitatea și moralitatea, temelii puternice ale vieții și conservării Macedo-Românului, trebuie cu sfințenie păzite de curentele contagi-ose de afară; paznic mai bun nu p-ote fi decât însuși poporul prin mijlocul Eforiilor, prin care își manifestă voința.

Deja în școala bulgară din Macedonia bate un curent de pustiere: este — precum scriu foile străine — rebeliunea dascălilor bulgari ireligioși față de autoritățile lor școlare și bisericesti. Se ne ferescă Dumnezeu de așa năpastă! D-er pentru a exclude o asemenea eventualitate, caută să nu nesocotim tradiția, datinele și ordinea esistentă; ba, din potrivă, dela ele să ne inspirăm în clădirea viitorului. O garanție pentru acesta sunt și măsurile, ce se vor lua cu privire la tinerii Macedoneni; căci, creându-li-se instituția de cultură în propria lor țera, ei nu vor mai fi nevoiți să vie în atingere cu felurile curente din România, bune p-ote pentru România cultă, d-er foarte păgubitoare Românilor noștri. Un popor destinat pentru ocupațiuni practice, n'are nevoie de o cultură internațională; el trebuie să ne dea Români și creștinii buni, cetățenii credincioși și omeni harnici și muncitori. Cultura superioară va fi rezervată numai elitei intelectuale a Macedo-Românilor, care sperăm, că nu va avea trebuință să recurgă la budgetul român.

Mai presus de toate însă, preotul macedo-român, încredințându-i-se rolul cel mai gingaș în conducerea sufletescă a Macedo-Românului, trebuie să aibă o cultură deosebită și să fiă conștient de misiunea sa. D-eci un cler luminat se impune și, treptat cu progresele școlei, nu ne indoim, că și această trebuință va fi cu succes satisfăcută. Acei, cari au pus la cale nisee idei atât de frumoase, nu pot rămâne mai prejos în lupta de emancipare a bisericei macedo-române și a punerii ei pe același picior cu biserica neamurilor, care ne înconjură. Acesta at-ernă mult și de poporul nostru, ér poporul nostru de chipul cu care apostolii ideii românesci vor sci să-l îndrumă spre binele tuturor.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 12 Septem. (Telegr. part.) Congresul societății internaționale criminalistice s'a deschis ađi prin ministrul de justiție Dr. Plösz. Ministrul a început vorbirea în limba maghiară, a dezvoltat-o în limba francesă și a încheiat-o tot ungu- resce.

Prezenți sunt mulți Francesi, Germani și Hollandesi.

Din România: doi profesori de universitate, unul din Bucuresci, altul din Iași (Tancoviceanu), procurorul general dela curtea de cassă-țiă din Bucuresci E. Stat-scu. Dintre advocații români dela noi: C. Bre-diceanu și Dr. I. Pop din Lugos.

La ceștiunea I, despre admiterea procedurii contradictorie în cursul cercetării preventive au vorbit 12 membri, între cari cu mult succes profesorul Tancoviceanu.

Viena, 12 Septemvrie. Monarchul a primit ađi în audiență pe ministrul de finanțe Dr. Kaizl, care a raportat asupra situațiunei. Kaizl nu va merge, după cum se plănuse, la Praga, unde comisiunea parlamentară a partidelor cehece va ave conferențe cu bărbății lor de încredere.

Ađi contele Thun a conferit cu Szell, acesta cu Goluchowski, apoi éráși contele Thun cu locțiitorul Condanhove din Praga. Afară de Condanhove a sosit în Viena și contele Piminsky locțiitor în Galitia.

Paris, 12 Septemvrie. Consiliul de miniștri a desbătut ađi asupra afacerii Dreyfus, însă a amănat ori-ce hotărîre, deorece nota oficială ministerială constată, că sentința din Rennes a fost primită cu liniște în țera întrégă.

Zola publică un articol în „Aurore“ dăcând, că Schwartzkoppen a primit dela Esterhazy documente num- meroase, cari se află la Berlin.

REVIEWS.

O limbă, care nu se p-ote tele- grafa, e limba chineză. Pentru de a ușura cumva lucrul, s'a inventat un sistem de cifre, prin mijlocirea căruia se pot face comunicațiuni telegrafice și în limba chineză. Funcționarul, care espedeză mai de- parte telegrama astfel compusă, n'are să-și spargă capul cu conținutul ei. Cu totul altfel stă lucrul cu funcționarul, care primește depeșa. Acesta trebuie să consulte un dicționar special la primirea depeșei de cifre, s'o traducă în cuvinte, înlocuind fie care cifră cu câte o silabă. Numai o op- time din lexiconul limbei literare chineze s'a utilizat la compunerea acestui dicționar; s'a constatat însă, că pentru scopurile practice e și atăta de-ajuns.

O greșală a unei cântătefe. Re- numita cântăreță italiană Catalini, fusese invitată într-o ăi la masa ducelui Weimar. Între oșpeți era și Goethe. Cântăreța nu avea nici cea mai mică idee de literatură și nici nu bănuia, ce distincțiune i-se făcea, oferindu-i-se loc lângă Goethe. D-er înfățișarea imponentă a acestuia, atențiunea ce-i arăta totă lumea, făc-ă pe cântăreță să in- trebe pe un vecin despre acest personagiū atât de respectat. — „D-omnă“, i-se r-ăspunse, „acesta-i renumitul Goethe“. — „Și din ce instrument cântă?“ — „Nu-i musicant, d-omnă, e autorul suferințelor lui Werther“. — „Ah, da, da“, reluă cântă- reța, și adresându-se lui Goethe: „Nu vă puteți închipui, domnule, ce pasionată ad- miratoare sunt eu pentru Werther“. Goethe r-ăspunse printr-o ușoră înclinare la acest compliment. — „E o admirabilă farsă“, urmă d-omnă. — „Werther farsă?“ se miră Goethe. „Adevă cam așa, r-ăspunse cântă- reța.“ Causa acestei erori era faptul, că d-omna văduse jucându-se la unul din tea- trele din Paris, o parodiă în care se ridi- culisa sentimentalitatea bolnavă a lui Wer- ther.

**Dela Tipografia „A. Mureșianu”,
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți**

Serieri literare pentru popor.

Poveștile Peleşului, eminențele no-
vele ale *Carmen Sylvei* (regina României),
cunoscute în tota lumea literară. Costă 50
cr. (cu posta 55.)

Legende și Basmele Românilor
adunate din gura poporului de neuitatul
P. Ispirescu. Acesta e una din cele mai pre-
țioase colecțiuni de povești, ce le avem în li-
teratură noastră și n'ar trebui să lipsescă din
nici o bibliotecă română, cu atât mai pu-
țin din bibliotecile populare, fiind în felul
său o scriere de model. E o carte mare
de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta
1 fl. 80.)

Țăra lui Mesia (Ben Hur) de re-
numitul scriitor *Lewis Wallace*. Tomul I con-
ține 532 pag. și costă numai 75 cr., 2° tom II
are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op. 1.45
(cu posta fl. 1.60.) În asemănare cu mări-
mea, prețul e foarte moderat. Ceterorii
vor găsi în el o lectură distractivă și mo-
ralizatoare, pentru bibliotecile populare și pen-
tru familiile el constituie o lectură excelentă
și foarte potrivită de-a înlocui romanele
seci și de senzații

Săpătorul de bani, comedia în trei
acte localizată de *Antoniu Popa*. Se reco-
mandă mai ales pentru cei ce vreau să jöce
teatru, fiind o piesă foarte ușoră, cu suge-
moral luat din mijlocul poporului. Prețul
12 cr. (prin postă 14 cr.)

Nopți de iernă — povești pentru popor
de *George Simu*. Conține vre-o 7 povești cu
tendințe morale. Mărimea 250 pag. Prețul
60 cr. (cu posta 65 cr.)

Vițu după moarte, său nemurirea
sufletului, dedusă din misterul ființei o-
menesc și desertăciunea celor trecători,
de *I. P. Edișunca a doua*, apărută în Gherla
în 1897, corectată și amplificată, scrisă cu
ortografia cu semne. E o carte foarte mân-
găitoare pentru inimile creștine și scrisă
la înțelesul fie-cărnia. Prețul 50 cr. (Cu
posta 55 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru
petrecere după mai mulți autori, de cunos-
cutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul*.
Prețul 55 cr. (cu posta 58 cr.)

Merinde dela școlă, său învățături
pentru popor, de *Dr. George Popa*. Este o
carte mare și foarte ieftină în asemănare cu
mărimea ei, dăr și mai ieftină în ase-
mănare cu învățăturile mari și multe, ce
se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin
postă 70 cr.)

Poveștile Bănatului e o carte mare
cu povești din Bănat, împărțită în 3 to-
muri, de G. Cătană. Prețul 65 cr. (cu posta
70 cr.)

Musa Someșană este o carte de povești
poporale din jurul Năsăudului, culese de
Iuliu Bugnariu. Prețul 25 cr. (cu posta
28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bă-
trânesce și naționale de I. Pop Reteganul.
Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul — novelă de V. R. Buticescu.
E scrisă foarte popular cu tendința de-a
combate credința deșertă. Prețul 10 cr.
(prin postă 12 cr.)

Chiuituri de cari strigă feciorii
în joc, de I. Pop Reteganul. Prețul 40 cr.
(cu posta 45 cr.)

**125 chiuituri de cari strigă fe-
ciorii în joc**, de I. Pop Reteganul. Pre-
țul 12 cr., cu posta 15 cr.

Lira Bihorului este o cântăciună cu
balade populare, adecă o carte cu pove-
stiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu
Pop*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Părintele Nicolae, schiță din viața
preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr.
(cu posta 33 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilită și la
lume împărțite, de I. Pop Reteganul. Sunt
vre-o 60 de povești glumețe. Prețul 40 cr.
(cu posta 45 cr.)

Risete și zîmbete, de T. V. Gheaja.
După cum și titlul arată, este o carte
de cuprins glumețe; în ea se află nu mai
puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și
povestiri glumețe care te fac să-ți mai
uși de necăsurile lumii și să isbucesci în
rîs. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Dietetica populară, scrisă cu deose-
bită considerațiune la modul de vețuire a țe-
ranului român, de *Simeon Stoica*, medic
pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asso-
ciațiunii și atât de favorabil apreată din
partea dărilor noastre. Conține vre-o 25
figurî în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

**Cugete și considerațiuni din es-
periența vieții lui Argirobarb**. Tipărită
în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagini
și conține 170 de sfaturi înțelepte, scöse
din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta
12 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Pă-
răeanu*. Conține mai multe povești populare,
scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai
multe poezii, mai ales satirice. Prețul 45 cr.
(cu posta 50 cr.)

Teoria dramei, cu un tratat intro-
ductiv despre frumos și artă, de *Dr. Iosif
Blaga*, profesor în Brașov. E singura scriere
românească în această materie și de mare in-
teres pentru toți cei ce se interesează de
literatură dramatică și peste tot de teatru.
Prețul 1 fl. 80 cr. (+ 10 cr. porto.)

Țăra noastră. Descrierea părților
Ardealului dela Murăș spre miază-zi și valea
Murășului, de *Silvestru Moldovan*, — e o,
scriere unică în felul său, atât de călduros
apreată de întreaga diaristică română. Cu
deosebire din bibliotecile populare ea n'ar
trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta
1 fl. 10 cr.)

**Zarandul și Munții apuseni ai
Transilvaniei**, descriere de *Silvestru Mol-
dovan*. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o
carte tot atât de prețioasă și rară în felul
său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această
carte pentru bibliotecile populare, cum și
pentru toți Românii, cari vor să-și cunoască
țăra și nemul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl.
5 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire
din viața Românilor bihoreni, de d-na *L.
Rudow-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°,
tipar mărunt, dăr frumos și curat. Prețul
50 cruceri (cu porto 55 cr.)

**Povestea despre prințul Ahmed
al Kamel său Pribeagul îndrăgostit**,
tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire intere-
santă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu
posta 33 cr.)

Poezii de Vasiliu Ranta Buticescu. E
o bogată colecțiune de poezii, tipărite pe
hărtia fină și formând un volum de lux
Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum nu-
mai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Toaste pentru tot felul de persoane și
ocasiuni, de *Tit. V. Gheaja*, spirituala in-
stitutul de corecțiune din Gherla. Prețul
20 cr. (cu posta 22 cr.)

Felicitări în poezii și prosă la anul
nou, ziua născerei și ziua numelui, cătră
diferite rudeni, preoți, învățători și bine-
făcători, precum și vorbiri la diferite oca-
siuni școlastice, de *George Simu*. Prețul 20
cr. (cu posta 22 cr.)

„Juvenilia” este numele unei bogate
colecțiuni de scrieri în prosă și poezii,
scrise de *Sextil Pușcariu*. Conține vre-o
14 piese diferite în prosă și cam pe atâtea
poezii. Cartea, frumos tipărită, conține 264
pag. 8° și costă 80 cr. (cu porto 85 cr.)

**„Preotul ca ministru al sacra-
mentului penitenței”**, tractat teoretic,
practic, prelucrat de *Argirobarbu*, cu per-
misiunea superiorilor. Pseudonimul *Arghi-
robarbu* e cunoscut în literatura noastră ca
autorul multor scrieri de valoare, mai ales
bisericești, între cari este a se număra și
scrierea de față, care cuprinde un studiu
aprofundat și denotă o bogată erudițiune
teologică din partea autorului. Prețul unui
exemplar (207 pag. format mare 8°) e 1 fl.
(plus 10 cr. porto.)

„Amicul bun”, colecțiune de lecturi
solidătore de caracter în direcțiune reli-
giösă-morală (Doctorul sufletesc și sfaturile
lui pentru cei ce sunt aproape de timpul
scăpării din închisöre) tradusă de actualul
preposit capitular *Ioan Papiu*, pe timpul
când funcționa ca spiritual la institutul
corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus
2 cr. porto.)

Din trecutul Silvaniei legende de
Victor Russu. Conține 25 legende diferite.
Prețul unui exemplar de 170 pag. era la
început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta
35 cr.)

**„Considerațiuni istorice asupra
asociațiunii poporelor** și aplicațiunea
lor la națiunea noastră de *Ioan Cinciu* pro-
fesor în București. Acesta scriere, apărută
toacmai acum de sub tipar, este de deose-
bit interes pentru bărbații iubitori de sci-
ință. Prețul 1 fl. (+ 5 cr. porto.)

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Cursul la bursa din Viena.
Din 12 Septembrie 1899.
Renta ung. de aur 4° 117.50
Renta de coröne ung. 4° 95.20
Impr. oăil. fer. ung. în aur 4¹/₂ 119.75

Impr. oăil. fer. ung. în argint 4¹/₂ 99.60
Oblig. oăil. fer. ung. de ost. I. emis. 119.30
Bonuri rural ungare 4° 93.60
Bonuri rurale croate-slavone 96.25
Impr. ung. cu premii 161.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin . 140.—
Renta de argint austr. 100.—
Renta de hărtie austr. 100.—
Renta de aur austr. 118.—
Losuri din 1860. 137.40
Acții de-ale Băncei austro-ungară . 901.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit. 385.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit. 373 —
Napoleondori 9 56¹/₂
Mărci imperiale germane 58.90
London vista 120.57¹/₂
Paris vista 47.75
Rente de coröne austr. 4° 100.50
Note italiene 44.50

Ofert de căsătorii.

Un funcționar cu nume bun,
văduv, dăr fără copii, în etate de
40 ani, de constituțiã robustă și
sănătos, domiciliat într'o frumoasă
comună din partea răsăritenă a
Ardelului, care are un venit de
1200—1500 fl. pe an, doresce a se
căsători cu o damă vrednică și bine
crescută, de etate coröspundătoare,
fără considerare, decât e fată ori
văduvă, care însă să fie din casă
bună, muncitoare, găzdoiã destoinică
și capabilă de-a conduce și sustine
o casă onorabilă. *Destrea nu hotăresce.*

Pe lângă garantarea pe onöre
a celei mai perfecte discrețiunii, ofer-
tele se se adreseze Administrației
„Gaz Transilvaniei” în termen de
30 de zile dela prima publicare a
acestui ofert. Se pot face ofertele
și sub plic sigilat, ca să mērgă di-
rect în mâna oferentului, notând pen-
tru distincțiune pe partea dinafară
e plicului cuvēntul „Carmen”.

Primul stabiliment de uniforme în Brașov.

D. PLATOȘ
— Strada Mihail Weiss Nr. 20. —

Recomandă **bogatul său deposit de uniforme și
articoli** pentru tot felul de uniforme, cu prețuri foarte ieftine. — Cu deosebire pentru voluntari, cel mai ieftin stabiliment de procurat uniforme fără concurență.

O manta, o tunică, o blusă, un pantalon, un chipi, o curea de lac, o păreche mănuși de piele, o cravată.

Töte aceste articole costă numai **fl. 66.90 cr.**

Pentru esecutare strictă după regulament și uniforme potrivite garantēază

D. Platoș,
4-10.678. Croitoru Regimentului e. și r. de Inf. Nr. 50.

PROVOCARE!

Am onöre a face cunoscut on. public, care jöcă la loteria de clasă reg. ung. că pentru clasa I a V-a loterie de clasă, care se va trage la sorti în 16 și 17 Nov a. c. se află următoarele numere în Colectura principală a mea:

dela 1351—1400,	dela 28101—28150,	dela 45801—45850,	dela 73976—74000
„ 3276—3300,	„ 32476—32500,	„ 45901—46950,	„ 76401—76425
„ 6051—6075,	„ 34301—34325,	„ 48576—48600,	„ 78776—78800
„ 6176—6200,	„ 34976—35000,	„ 51101—51150,	„ 82926—82950
„ 14776—14800,	„ 38526—38550,	„ 52601—52625,	„ 87026—87050
„ 16376—16400,	„ 39226—39250,	„ 64501—64525,	„ 91901—91950
„ 25101—25125,	„ 39301—39325,	„ 68076—68100,	„ 92226—92250
„ 26626—26675,	„ 45601—45625,	„ 68401—68450,	„ 95276—95300

De öre-ce losurile originale pentru clasa I a se vor esmite deja la mijlocul lunei curente, rog pe toți aceia, care doresc a juca la loteria a V-a cu numerii de sus, a m'i trimite comănde până la 15 Septembrie a. c., că numai așa se pot procura numerii ceruți.

Prețurile losurilor pentru cl. I-ă sunt:
1/1 = 6 fl., 1/2 = 3 fl., 1/4 = 1.50 fl., 1/8 = —.75 cr.

Comănde mă rog a se face cât mai curund, trimițind prețul cu mandat postal, că numai așa se pēte conta a primii numerii doriti.

SIGMUND TELEKI, Cinci biserici (Pécs)
colector principal a loteriei de clasă priv. r. ung. 698.8-3.

AVIS.

Am onöre a face cunoscut on. public, că am luat asupra-mi magazinul de încălțăminte

S. E. & H. Michelstädter
din Strada Porții Nr. 16 (Hotel Baross)
și m'i voi da totă silința a mulțumi pe ou. mustomerii cu un serviciu prompt.

Cu totă stima:
Heinrich Scheder.

CHOCOLADA

TANIN
a lui
SZTRAKA

alină numai decât
DIAREE
și ori și ce
Durere de fole.

Cu totul nestrică-
ciösă.

Gust bun.

Efect sigur.

Se capētä în Brașov
la farmaciile F. Kelemen,
V. Klein, Vict. Roth, F.
Stenner și în Rășnov la
farmacia d-lui M. Reiner.
(671.5—10).

Gazeta Transilvaniei
cu numărul a 5 cr. se vind
la librăria Nic. I. Ciurea și
la Eremias Nepoții.